

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1992

22 MEI 1992

ONTWERP VAN DECREET

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

VERSLAG

namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer H. Brouns
aan de Commissie voor Financiën en Begroting

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer M. Capoen.

Vaste leden : de heren H. Brouns, P. Desmet, H. Marsoul, B. Vandendriessche, J. Van Looy ;

de heren R. Landuyt, J. Peeters, R. Swinnen, J. Timmermans ;
de heer E. De Groot, mevrouw A. De Maght-Aelbrecht, de heer M. Verwilghen ;

de heer J. Cauberghs ;

de heer M. Capoen ;

mevrouw V. Dua.

Plaatsvervangers :

de heren J. Ansoms, F. Cauwenberghs, J. De Meyer , mevrouwen T. Merckx-Van Goey , M. Tyberghien-Vandenbussche ;

de heren J. De Mol, C. Lisabeth, mevrouw L. Maximus, de heer G. Moens ;

de heren R. Daems, A. Denys, V. Vautmans ;

de heer X. Buisseret ;

de heer J. Caudron ;

de heer L. Barbé.

Zie :

15 (BZ 1992)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen

— Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

- Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken
- Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden
- Nr. 6-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur
- Nr. 6-D : Verslag namens de Commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid
- Nr. 6-E : Verslag namens de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Zie ook :

13 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Toelichtingen

16 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen

17 (BZ 1992)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud heeft op haar vergaderingen van 30 april en 11 mei de aan haar beoordeelings toegewezen artikelen en secties van de tabel van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992, onderzocht en besproken.

1. INLEIDING VAN DE GEMEENSCHAPSMINISTER

Wat in algemene termen het leefmilieu wordt genoemd valt uiteen in drie Secties, namelijk de Sectie 71 — Leefmilieu, de Sectie 72 — Natuurbehoud en Groenvoorziening en de Sectie 74 Watervoorziening. Daarnaast is er de Sectie 73 — Ordening van het platteland die ook in de bevoegdheid Leefmilieu is vervat en het Fonds voor Preventie en Sanering van het Milieu, kortweg het Mina-fonds.

Basisdoelstelling

De algemene basisdoelstelling van het leefmilieubeleid is het waarborgen van de „duurzame ontwikkeling”, dit wil zeggen een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generaties zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. Een dergelijke duurzame ontwikkeling kan pas gewaarborgd worden wanneer het leefmilieubeleid in essentie een preventief beleid is, gericht op het voorkomen van milieuverstoring en onaanvaardbare emissies. Ingrepen op de aard en de omvang van produktie en consumptie zullen hierbij noodzakelijk zijn.

Enkel een „end-of-the-pipe”-beleid staat haaks op het begrip duurzaamheid en hypothekeert in aanzienlijke mate de middelen die de gemeenschap ter beschikking heeft voor het gestalte geven van het preventie-beleid.

Vergunningsbeleid

Het preventief milieubeleid moet zowel brongericht als effectgericht zijn. Het geïntegreerde vergunningsbeleid op basis van het milieuvergunningsdecreet kan een belangrijk werktuig zijn om zo’n beleid gestalte te geven. Dit werktuig kan echter maar efficiënt zijn in de mate dat het ook effectief benut wordt. Daarom worden in deze begroting belangrijke middelen vrijgemaakt voor de verdere operationalisering en professionalisering van de administraties die bij het vergunningsbeleid betrokken zijn.

Wat specifiek het bestuur Milieuvergunningen betreft wil de Gemeenschapsminister de operationalisering die reeds door de vorige Executieve was ingezet verder afwerken : concreet betekent dat een opvulling van het personeelskader van niveau 1 en een bijkomende aankoop van informatica-apparatuur.

In de tweede plaats wil de Gemeenschapsminister de beoogde professionalisering en responsabilisering van de administratie vooruit helpen. Hij overweegt daarbij volgende maatregelen :

— interne herstructurering : de organisatie van de diensten op basis van thematische sectoren in plaats van een geografische indeling. De sector-verdeling wordt gebaseerd op de VLAREM-indelingslijst (de budgettaire weerslag daarvan is verwaarloosbaar) ;

- de sectoriële teams worden geleid door een eerstaanwezende inspecteur of een eerstaanwendend inspecteur-hoofd van dienst (responsabilisering !);

- een inhoudelijke opleiding van de inspecteurs naar analogie met de VLAREM-opleiding voor de gemeentelijke milieu-ambtenaren.

In de derde plaats plant de Gemeenschapsminister een aantal maatregelen die gericht zijn op het verhogen van de efficiëntie en slagkracht, voornamelijk in het kader van de evaluatie en herwerking van VLAREM. Daarbij denkt hij dan vooral aan de vereenvoudiging van procedures en de aanpassing van de indelingslijst om „overbodige” dossiers te vermijden.

Milieu-inspectie

De verdere operationalisering van het bestuur Milieu-inspectie laat zich meer aflezen op de begroting dan deze van het bestuur Milieuvergunningen, dit op verschillende artikelen.

Op het nieuwe artikel 12.60 wordt 80,1 miljoen frank voorzien om de Milieu-inspectie toe te laten in optimale omstandigheden labo-analyses te laten verrichten. Dit is een belangrijk krediet dat de operationaliteit van de Milieu-inspectie moet waarborgen.

Ook op artikel 12.01 en artikel 74.05 zijn kredieten voor de Milieu-inspectie voorzien. Het betreft respectievelijk de algemene werkingskosten ad 24,2 miljoen frank en de investeringsuitgaven ad 43,9 miljoen frank.

Globaal worden dus voor de operationalisering van de Milieu-inspectie 148,2 miljoen frank aan kredieten voorzien.

Bovendien heeft de Gemeenschapsminister van de Vlaamse Executieve bekomen dat in het informaticaprogramma van de Vlaamse Gemeenschap absolute prioriteit wordt gegeven aan de uitrusting van de Milieu-inspectie.

De professionalisering zal ook hier, naar analogie met het bestuur Milieuvergunningen, doorgevoerd worden. De Gemeenschapsminister overweegt sectoriële inspectieteams. De extra middelen in de begroting zorgen ervoor dat deze teams over voldoende werkingsmiddelen en slagkracht kunnen beschikken.

Dit gaat ook gepaard met een verdere opvulling van het kader.

De Gemeenschapsminister is van oordeel dat de Milieu-inspectie dan afdoende gewapend zal zijn om haar taak op te nemen. Het is nu aan haar om dit waar te maken te velde.

Dit is met andere woorden een concrete responsabilisering van de administratie.

Afvalstoffenbeleid

Het afvalstoffenbeleid is prioritair gericht op voorkoming en recyclage. De definitieve verwijdering wordt beperkt tot onvermijdbare afval. Huishoudelijk afval dient via preventie tegen 1995 met 8 procent en bedrijfsafval met 10 procent gereduceerd te worden. Selectieve inzameling van het huisvuil zal veralgemeend worden en in 1995 op 30 procent van het huisvuil betrekking hebben.

Recyclage van „gelijkgesteld bedrijfsafval” moet in 1995 minstens 40 procent zijn. Recyclage van huishoudelijk afval

zal bevorderd worden en moet tegen 1995 leiden tot een reductie met 30 procent van het afvalaanbod voor finale verwerking. Het afvalstoffenplan legt deze doelstellingen vast bij Executievebesluit. Tot heden is de tendens echter dat het industrieel afval nog groeit met ongeveer 2,5 procent per jaar en 1995 is dichtbij.

De concrete uitvoering van het preventie- en recuperatie-beleid krijgt in het beleid alle aandacht. De maatregelen die worden gepland zijn wat preventie betreft :

- overeenkomsten zowel met de bedrijven en/of bedrijfssectoren als met de burgers. De beleidsbrief leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening (Stuk 177 (BZ 1992) nr. 1) geeft duidelijk aan op welke wijze de uitvoering van de overeenkomsten wordt opgevolgd. De overeenkomsten met de gemeenten zullen zorgvuldig opgevolgd worden door de diensten van AMINAL, wat het algemene milieuluk betreft, door OVAM, wat het afvalbeheer betreft. Met de bedrijfssectoren wenst de Gemeenschapsminister intens overleg te plegen om nieuwe milieuovereenkomsten af te sluiten. In dit overleg en de permanente opvolging van de overeenkomsten zullen de MINA-raad, de SERV, en OVAM nauw betrokken worden. Elk jaar zal een voortgangsrapport worden opgesteld ;

- een betere kennis van de afvalstromen in Vlaanderen door middel van een nieuwe ophaalreglementering van afvalstoffen die de bedrijven toelaat er een accurate afvalboekhouding op na te houden, die de overheid, in casu OVAM, toelaat de meldingsplicht van industriële afvalstoffen van nabij op te volgen ;

- een reeks van algemene beheersmaatregelen, zoals :

- regelgeving met betrekking tot duurzame producten,
- verbodsbepalingen inzake storten en verbranden,
- vergunningsvoorwaarden,
- milieuheffingen ;

- het opstarten van een ondersteunend impulsprogramma PREST1 (Preventie door Stimulering van Schone Technologie).

Wat recyclage betreft wordt voorgesteld :

- nieuwe realisaties in verband met inzameling, scheiding, zuivering en terugwinning van afvalstoffen. De recuperatiesector en de privé-ophalers van afvalstoffen krijgen belangrijke schakelfuncties in de afvalbehandelings-ketting. Van overheidszijde wordt de rol van strategische schakels vervuld door OVAM (als algemeen eind-ketenbeheerder), door VZW PRO en VLAR (als operationele maatschappijen> ;

- de organisatie van een reststoffenbeurs. Vooral de kamers van koophandel vervullen hierin de belangrijke knooppunten, in de zin van de realisatie van een koppeling tussen vraag en aanbod ;

- de optimalisatie van de gescheiden inzameling van klein gevaarlijk afval, droge recycleerbare materialen en natte composteerbare materialen.

Wat betreft de terminale verwijdering van afvalstoffen zijn er een reeks restrictieve maatregelen :

- geen bijkomende verbrandingscapaciteit ;
- afbouw stortplaatsen van categorie 2 en 3 ;

— inrichting van stortplaatsen van categorie 1 met de noodzakelijke milieubeveiligende maatregelen ;

— een uitvoeringsprogramma bodemsaneringen.

Tenslotte plant de Gemeenschapsminister een aantal algemene strategische maatregelen, met name :

- nieuwe decreten inzake preventie en recuperatie en inzake bodemsaneringen

gestructureerd overleg tussen de openbare milieudiensten

— sensibilisatiecampagnes.

OVAM wordt volledig gefinancierd uit het MINA-fonds. De werkingstoelage 1992 werd op 321,8 miljoen frank bepaald. Voor de uitvoering van het afvalstoffenplan wordt 993 miljoen frank uitgetrokken, eveneens op het MINA-fonds.

Water- en luchtverontreiniging

De doelstellingen inzake oppervlaktewaterkwaliteit blijven ongewijzigd zoals ze in 1987 door de Vlaamse Executieve werden vastgesteld. Dit KB gaf de oppervlaktewateren een welbepaalde bestemming als drink-, vis-, zwem- en schelpdierwater. De aanduiding van de zones is gebeurd in het kader van een aantal EG-richtlijnen. Om deze doelstellingen te bereiken zal de brongerichte aanpak gestimuleerd worden via strengere vergunningen en hogere heffingen die uiteindelijk moeten leiden tot een maximale zelfzuivering van het afvalwater door de bedrijven.

‘De heffing op het afvalwater worden voor de kleinverbruiker berekend op basis van de effectief verbruikte hoeveelheid water, waarbij via het invoeren van een getrapte heffing een belangrijke correctie gebeurt naar de gezinnen en de echt kleine waterverbruikers toe. Aldus wordt de rechtstreekse relatie tussen de hoeveelheid geloosd afvalwater en de te betalen heffing benadrukt.

De afvalwaterheffing voor het industrieel afvalwater wordt berekend op basis van de effectief geloosde vuilvracht. Voor 1992 wordt een heffing ingesteld op het lozen van thermisch verontreinigd afvalwater.

De VMM blijft tot nader order belast met de exploitatie van de bestaande zuiveringsstations. De uitbouw van de meetnetten inzake emissie en imissie wordt systematisch verdergezet.

Een meetnet van de luchtverontreiniging wordt door de VMM uitgebouwd. Gelijktijdig zal de controle op de emissiegegevens in het kader van de Emissie Inventaris Vlaamse Regio's (EIVR) worden verscherpt.

De gegevens van het meetnet en de EIVR zullen aan de basis liggen van het beleid inzake luchtverontreiniging in het algemeen en individuele vergunningsverlening in het bijzonder.

De werkingsdotatie voor de VMM, die vanaf 1992 volledig ten laste van het MINA-fonds valt werd vastgesteld op 995,4 miljoen frank. De exploitatiedotatie bedraagt 2.459,3 miljoen frank.

Dit bedrag laat ook toe dat de VMM een aanvang neemt met de terugbetaling van haar schulden aan haar vroegere aandeelhouders, in casu de provincies, en dit a rato van 100 miljoen frank per jaar.

Tengevolge van de verplichte overname door de VMM van de lasten uit het verleden, voortkomende van de gemeentelijke installaties die werden overgenomen (501 overdracht-dossiers) blijkt dat de Vlaamse Milieu Maatschappij, ingevolge het besluit van de Vlaamse Executieve van 16 januari 1985, nog circa 1,5 miljard frank moet terugbetalen aan gemeenten, openbare besturen, instellingen van openbaar nut en intercommunale verenigingen, waarvan 1 miljard niet-gesubsidieerde lasten (exploitatiekosten en prefinancieringen) en 500 miljoen frank gesubsidieerde lasten (investeringskosten).

In artikel 43.25.71 en artikel 63.25.71 werden respectievelijk 130,8 miljoen frank en 47,9 miljoen frank voorzien voor deze aanzuivering die gespreid wordt over 1992 en 1993.

Globaal worden voor de financiële lasten van de waterzuiveringsoperaties van het verleden 2021,5 miljoen frank niet-gesplitste en 1749,9 miljoen frank ordonnanceringskredieten voorzien, of nagenoeg 3,8 miljard frank betalingsmiddelen.

Overeenkomstig de beslissingen van de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve werd de bouw en exploitatie van nieuwe waterzuiveringsinfrastructuur vanaf 1 januari 1991 toevertrouwd aan de NV Aquafin, dochtermaatschappij van de NV Vlaamse Milieuholding.

Aan de NV Aquafin werd op 21 januari 1992 het rollend investeringsprogramma 1993 – 1997 opgedragen.

Overeenkomstig de bepalingen van de Overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin van 11 januari 1991 wordt Aquafin vergoed voor het vervullen van de haar opgedragen taken via het Minafonds.

Mestbeleid

Als doelstelling van het mestbeleid geldt het bereiken van een ecologisch evenwicht tussen toediening enerzijds en onttrekking anderzijds van nutriënten (fosfor en stikstof) aan de bodem.

Daartoe wordt voorgesteld algemene bemestingsnormen voor N en P vast te stellen in functie van dit evenwicht. Het mestdecreet is daartoe in coördinatie met Vlarem een instrument voor de globale oplossing van de mestproblematiek. Over enkele maanden zal trouwens het Mest-actieplan klaar zijn : daar wordt volop aan gewerkt.

De opbrengst van de mestheffing wordt gestort in het **Minafonds**. Deze wordt geraamd op 200 miljoen frank. In functie hiervan worden de uitgaven bepaald : ook 200 miljoen frank op jaarbasis. Aldus komt de opbrengst van de heffingen integraal de sector ten goede.

In het regeerakkoord zijn een aantal uitgangspunten weergehouden die toepasselijk zijn op het mestbeleid :

- de vervuiling zal aangepakt worden bij de bron (brongericht beleid) ;
- gebiedsgericht beleid gericht op duurzame ontwikkeling (milieukwaliteitseisen en -normen per deelgebied) ;
- het recyclagebeginsel (mest is afval op een bepaalde plaats en op een bepaald tijdstip, het is grondstof op een andere plaats en op een ander tijdstip) ;
- het milieu en „het open ruimte beleid” hebben belang bij de ontwikkeling van de familiale- en grondgebonden landbouwbedrijvigheid.

Naast deze grote uitgangspunten bevat het Vlaams regeerakkoord ook een passage over het mestbeleid in het bijzonder, die vrij gedetailleerd en verregaand is. „De mogelijkheid binnen het mestdecreet inzake mestverwerking onder meer op de landbouwbedrijven, gebiedsgericht beleid en het invoeren van een getrapte heffing zullen operationeel gemaakt worden. Prioritair hierbij is het bereiken van een ecologisch verantwoorde onttrekkingsnorm inzake bemesting, alsook de vrijwaring van een omschakeling naar het gesloten familiaal varkensbedrijf. Het bedoelde gebiedsgericht beleid kan onder meer inhouden dat bepaalde kwetsbare gebieden gevrijwaard worden van mestuitspreiding”.

De enige vorm van heffing (basisheffing) die tegemoet komt aan deze uitgangdoelstellingen is de getrapte heffing.

Op korte termijn (programmadedcreet 1992) was het echter moeilijk om niet te zeggen onmogelijk de getrapte heffing derwijze af te stellen dat zij tegemoet komt aan alle doelstellingen, met name opdat :

- brongerichte effecten bekomen worden ;
- het gebiedsgericht beleid niet wordt gehypothekeerd ;
- het familiaal bedrijf geen nadelen ondervindt ;
- middelen gevonden worden om sectoriële bijsturingen te kunnen realiseren.

Toch is nu al een aanzet gegeven. Voor 1992 zal nog een tweetrapsheffing worden ingevoerd voor een mestoverschot van minder dan 10.000 kg P_2O_5 (fosfor) en 20.000 kg N (stikstof) blijft de basisheffing op 2 frank per kilogram ; voor een mestoverschot dat daar boven ligt wordt de heffing 5 frank per kilogram. De totaal-opbrengst mag geraamd worden op 200 miljoen frank.

Voortgaande op de (onvolmaakte) aangiften van 1991 kan worden verwacht dat 94 procent van de boeren alleen in de eerste trap vallen. Die andere 6 procent (inzonderheid de grote grondloze bio-industrie) zal dus de tweede trap moeten opbrengen.

Tenslotte wordt de invoerheffing opgetrokken van 20 naar 100 frank per ton. Dit is niet onbelangrijk voor de mestproblematiek in onze grensstreek.

MINA-fonds

Met betrekking tot het MINA-fonds werd de globale machting, dus het bedrag tot waarvan nieuwe verbintenissen kunnen worden aangegaan bepaald op 10.801,6 miljoen frank. De totale ontvangsten zullen 13.711 miljoen frank belopen en de totale uitgaven 12.138,3 miljoen frank.

Het fonds zal dus in 1992 geen kasproblemen kennen en bovendien een saldo, van ongeveer 1,6 miljard frank bij volledige realisatie van ontvangsten en uitgaven kunnen overgedragen naar 1993.

Zoals bekend werd het fonds organiek-decretaal bestendigd als een gewestdienst met afzonderlijk beheer, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 28 juni 1963 op de Rijkscomptabiliteit.

De opbrengst van de milieuheffingen, zowel inzake vaste afvalstoffen, waterverontreiniging, mestheffingen worden blijvend, volledig en van rechtswege toegewezen aan en gestort in het Fonds.

Als gewestdienst met afzonderlijk beheer beschikt het Fonds, over financiële middelen uit de algemene uitgavenbe-

grotting van de Vlaamse Gemeenschap, als bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap in het milieubeleid. In dit verband werd voor 1992 een bijdrage vanuit de begroting toegekend van 553 miljoen frank, naast de overige middelen waarover het fonds kan beschikken.

Op de initiële begroting 1992 was nog een dotatie voorzien van 1.053 miljoen frank. De daling met 500 miljoen frank heeft de Gemeenschapsminister aanvaard als inspanning van het Milieubeleid aan de beheersing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, ook omdat de Vlaamse Executieve akkoord ging met het invoeren van een heffing op het thermisch vervuild koelwater.

De middelen van het Fonds blijven exclusief volledig en rechtstreeks ingezet voor de beleidsdoelstellingen inzake leefmilieu, in ruime zin.

Er wordt geenszins een beroep gedaan op leningen of op debudgettering met een toekomstige bezwaring van de begroting. Alle uitgaven van het Fonds zijn derhalve gedekt door vooraf goedgekeurde begrotingskredieten en/of milieuheffingen.

Het decreet voorziet dat met de Vlaamse Raad geregeld en omstandig de aanwending van het Fonds zal worden besproken. Zo wordt voorzien dat de begroting van het MINA-fonds telkenjare vooraf aan de Vlaamse Raad ter goedkeuring zal worden voorgelegd en dat telkenjare uiterlijk op 30 juni verslag zal worden uitgebracht over de inkomsten en uitgaven, de programma's en de werking van het fonds tijdens het voorbije begrotingsjaar.

Ook door het voorleggen van een gedetailleerde inkomsten- en uitgavenbegroting van het MINA-fonds voor het volgend jaar, vóór 1 oktober van het voorafgaand jaar, wordt hieraan voldaan. De Gemeenschapsminister zal zich hieraan strikt houden.

Natuurbeleid

De algemene doelstelling van het Vlaamse natuurbeleid is gericht op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurwaarden, in een zo groot mogelijke genetische en biologische verscheidenheid. Essentieel om deze doelstellingen te realiseren is een geïntegreerd visie en aanpak, volgens het concept „duurzaam omgaan met de natuur”.

Een geïntegreerd beleid met verweving van de ruimtelijke ordening, het facetbeleid naar de „gebruikers” van de open ruimte, de landinrichting als van een gebiedsgericht milieubeleid is essentieel voor het natuurbehoud.

Voor het behoud van natuur- en landschapswaarden is een patroon van beschermde gebieden noodzakelijk. Natuurlijke processen moeten in deze gebieden kunnen plaatsvinden, zodat grotere natuureenheden moeten worden gevormd. Dit patroon van natuurgebieden zal vastgelegd worden in een groene hoofdstructuur.

De landschapsecologische infrastructuur, van belang voor het natuurbehoud als verbinding tussen de grotere natuureenheden, zal in de hoofdstructuur opgenomen worden.

De Groene Hoofdstructuur, die tot nu toe een voorstel is vanuit het natuurbehoud, zal door overleg met andere sectoren (landbouw, bosbouw, . . .) een groter maatschappelijk draagvlak gegeven worden. Aan deze Groene Hoofdstructuur zal vervolgens een wettelijke onderbouw worden gegeven, om zo als een planologisch referentiekader voor het ruimtelijk beleid te functioneren.

Voor de realisatie van de doelstellingen die aan de onderscheiden gebiedscategorieën van de Groene Hoofdstructuur opgelegd worden is een meersporenbeleid noodzakelijk :

- verwerving van de meest waardevolle gebieden, waarbij de overheid en de natuurverenigingen een complementaire functie hebben ;

- de inpassing van de sectoren in de Groene Hoofdstructuur zal gebeuren door een stimuleringsbeleid (subsidies), aangevuld met een juridisch instrumentarium dat zal vastgelegd worden in een decreet ;

- voor de sectoren en andere gebruiksvormen van de open ruimte waarvoor de Gemeenschapsminister bevoegd is (bossen, groene ruimten, jacht, riviervisserij, vogelbescherming), zullen gerichte maatregelen genomen worden, gesteund op het concept „duurzaam omgaan met natuur”, zoals :

- ondersteuning van ecologisch gericht bosbeheer,

- aanduiding van bosreservaten en schermbossen,

- de functie van de groene ruimten als eerste lijnscontact met de natuur en als buffer voor natuurgebieden bevorderen,

- verdere inspanningen om te komen tot een daadwerkelijke beheersjacht in plaats van sportjacht,

- geleidelijke afbouw van de vogelvangst ;

- voldoende kredieten voorzien om de doelstellingen van de Groene Hoofdstructuur op het terrein te realiseren (Minafonds). Een daadwerkelijke realisatie is slechts mogelijk door een gebiedsgericht en integraal beleid ;

- de oprichting van regionale landschappen, als hefboom tot een geïntegreerde visie op het ruimtelijk gebruik in waardevolle regio's.

Om nog dit jaar een aanzet te geven tot de realisatie van bovengenoemde plannen werden de kredieten voor groenaankopen opgetrokken met 50 miljoen frank tot 355 miljoen frank. Tevens is ook op het MINA-fonds 100 miljoen frank voorzien voor dergelijke aankopen. Het is de bedoeling om over te gaan tot een overlegde en doelgerichte aankooppolitiek waarbij overhaaste aankopen moeten worden vermeden. Om die redenen werden de kredieten slechts beperkt verhoogd.

In het kader van de beheersing der uitgaven van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap heeft de Gemeenschapsminister zich in de Vlaamse Executieve akkoord verklaard om de investeringsuitgaven voor het onderhoud van de groengebieden, door het MINA-fonds te laten dragen. Om die reden werd onder artikel 73.61.72 geen nieuw krediet meer voorzien. Concreet is dit een inspanning van 110 miljoen frank in vastleggingen en 100 miljoen frank in ordonnances.

Watervoorziening

Voor wat betreft de watervoorziening gaat de Gemeenschapsminister uit van het strategische en vitale karakter van drinkwater als basisbehoefte, waarvan de onttrekking aan het milieu niet in onbeperkte mate kan geschieden. Daarom zullen, in het kader van rationeel waterverbruik, maatregelen worden genomen om meerverbruik dat aanleunt bij luxesituaties tegen te gaan en om aan te sporen tot een economisch benutten van het drinkwater.

Ook de gratis captatie van massale hoeveelheden oppervlakte- en grondwater zal worden afgeremd teneinde verdere drastische daling van de grondwaterstand te voorkomen. De diepere grondwaterreservoirs zijn immers niet oneindig en hebben een beperkte regeneratiecapaciteit.

Daarnaast vormen de expliciet in het regeerakkoord vervatte doelstellingen van vrijwaring van het openbaar karakter en de Vlaamse verankering van de drinkwatervoorziening de basis voor het beleid desbetreffend.

In dit verband kan ook gewezen worden op de beslissing van de Vlaamse Executieve van 18 maart 1992, op basis waarvan een overleg opgestart wordt met de betrokken partijen om te komen tot een raamakkoord. Daarbij blijft de achterliggende gedachte dat de gebruiker steeds over voldoende drinkwater moet kunnen beschikken aan een aanvaardbare prijs, waarbij het drinkwater voldoet aan de wettelijk vastgestelde kwaliteitsnormen.

De investeringskredieten in de drinkwatersector werden verminderd met 50 miljoen frank in vergelijking met het vorige begrotingsjaar, in het kader van de door de Vlaamse Executieve vooropgestelde visie van het afbouwen van het bestaande subsidiebeleid ten voordele van andere financiële technieken. Dit betekent niet dat de noodzaak van de betreffende werken wegvalt; de resterende 150 miljoen frank moet echter volstaan om waar nodig de realisatie van noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen te betoelagen.

De bekomen besparing laat toe meer middelen aan te wenden voor de realisatie van de Groene Hoofdstructuur, één van de prioriteiten uit het Vlaamse regeerakkoord.

II. BESPREKING

Milieurecht

Een lid is de mening toegedaan dat een globale mentaliteitsverandering tegenover de milieuproblematiek nodig is. Die zal er echter niet zo maar komen. Om een voorkomingsbeleid te kunnen voeren moet er een geïntegreerd beleid komen, waarin een aantal fundamentele maatregelen zijn opgenomen. Volgens deze spreker zijn openbaarheid van de vergunningen, vorderingsrecht van de milieuverenigingen en een adequate rechtsbedeling noodzakelijke onderdelen van zulk beleid.

Hierop antwoordt de Gemeenschapsminister dat de kwestie van de handhaving van het milieurecht, het vorderingsrecht van de milieuverenigingen en de openbaarheid van de vergunningen zal worden aangekaart in de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap, omdat het hier nog hoofdzakelijk nationale materies betreft.

Afvalbeleid

Een lid merkt op dat er blijkbaar opnieuw een groei met 5 à 6 procent is van het huishoudelijke afval. Dit zou kunnen betekenen dat het sinds enige tijd gevoerde recyclage- en voorkomingsbeleid geen effect heeft.

Hierover zegt een andere spreker dat de gevolgen van het afvalstoffenplan, die nu voelbaar worden, niet mogen leiden tot het op de helling zetten van de basisopties, namelijk voorkoming en recyclage. Mochten er zich problemen stellen inzake voorkoming en recyclage, dan moet deze optie worden aangepast en bijgestuurd.

Het afvalstoffenplan beschouwt overigens voornamelijk het huishoudelijke afval, terwijl het industrieel afval een veel groter probleem is. Inzake industrieel afval kan er eventueel gedacht worden aan een parlementair initiatief.

De Gemeenschapsminister verklaart hierop dat de nieuwe filosofie in de afvalproblematiek is dat de end-of-the-pipe maatregelen worden afgeremd. Het niet-verhogen van de verbrandingscapaciteit en het sluiten van stortplaatsen zijn daar voorbeelden van. Dit kan inderdaad tot problemen op de korte termijn aanleiding geven. Maar er moet een duidelijke keuze voor een echt voorkomingsbeleid worden gemaakt waarvan dan de praktische gevolgen moeten worden gedragen. Tegelijkertijd kan men niet het onmogelijke doen. Zo moet er voor het sluiten van oude verbrandingsovens onmiddellijk een alternatief worden gevonden. Daarom worden ze vervangen door nieuwe en moderne installaties. Het niet-uitbreiden van de verbrandingscapaciteit in zijn totaliteit, heeft onmiddellijke gevolgen voor het voorkomings- en recyclagebeleid. Dit moet nu lukken, zo niet zal de basisfilosofie van het beleid moeten worden herzien.

De Gemeenschapsminister stelt dus dat er voor de afvalverbranding geen bijkomende verbrandingscapaciteit wordt gepland. Een lid vraagt hoe dit zal worden geconcretiseerd. Wat zal er met de bestaande ovens gebeuren ? Is er een sluitingsplan ?

Het lid vraagt of in de plannen voor de afvalverbranding ook de eigen verbrandingsinstallaties van de bedrijven zijn inbegrepen. Een sluiting van installaties zou kunnen leiden tot meer afvalverbranding in de bedrijven zelf.

De Gemeenschapsminister herhaalt dat er geen bijkomende nieuwe capaciteit voor huisvuilverbranding wordt gepland. Verouderde verbrandingsovens zullen volgens een sluitingsprogramma geleidelijk worden gesloten. Die ovens zullen wel door moderne installaties worden vervangen, zonder dat er hierdoor echter een hogere verbrandingscapaciteit zal ontstaan.

De Gemeenschapsminister stelt dat het ook niet de bedoeling is om de industrie aan te zetten tot verbranding van hun afval. De verwerking van giftig afval gebeurt bij INDAVER. De installaties draaien nu echter op volle capaciteit. Een uitbreiding dringt zich hier op. Deze verbrandingscapaciteit mag niet begrepen worden in de capaciteit voor huishoudelijk afval.

In verband met de afvalverwerking vraagt een lid hoe het probleem van de bouw- en sloopafval zal worden aangepakt, nu de sorten van klasse 3 worden verminderd. Verder is er een zeer groot probleem met de verwerking van autowrakken. Deze sector moet dringend worden gesaneerd. Welke maatregelen en welke timing voor de uitvoering ervan worden voorgesteld ?

Voor de sorten van klasse 3 wordt de kraan inderdaad dichtgedraaid. Ook voor bouw- en sloopafval moet het voorkomings- en recyclagebeleid gelden.

Het specifiek probleem van de autowrakken is een opdracht voor OVAM. Die zal gevraagd worden om beleidsoplossingen op te stellen.

Vlaamse maatschappij voor Afvalrecuperatie

Over de Vlaamse Maatschappij voor Afvalrecuperatie (VLAR) vraagt een lid wat de overheidsinbreng zal zijn in de werkmaatschappijen die zullen worden opgericht. Gaat

men in de richting van een verregaande overheidsparticipatie of wordt de sector van de afvalrecuperatie geprivatiseerd ? Zal de VLAR ook actief worden in de afvalverbranding en eventueel het beheer van verbrandingsovens overnemen ? Wat zijn de controlemogelijkheden van de Vlaamse Raad op deze dochtermaatschappij van de NV Vlaamse Milieuholding ?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat overheidsparticipatie niet via een eenduidig systeem kan gebeuren. Soms zal dit zijn door inbreng van overheidskapitaal, soms door een participatie via overheidsinstellingen, zoals OVAM, die know-how kunnen inbrengen.

De VLAR zal geen verbrandingscapaciteit overnemen. De maatschappij zal in deze sector niet optreden.

De VLAR mag, aldus de Gemeenschapsminister, niet vergeleken worden met Aquafin. Deze nieuwe maatschappij heeft geen monopoliepositie in de markt van afvalrecuperatie. Ze is slechts één van de bedrijven die hier actief zijn en vanwege de overheid krijgt die geen preferentiële positie.

Overheidscontrole is er voor zover er afspraken worden gemaakt tussen OVAM en de VLAR. Als tussen beide bevoegdheden worden verdeeld, dan moet de Gemeenschapsminister als verantwoordelijke van OVAM zich hierover uitspreken.

Een lid vraagt hoe intercommunales en plaatselijke besturen aan de VLAR zouden kunnen participeren. Een concreet voorbeeld is het studiesyndicaat van de intercommunales in Limburg, dat een gestructureerde aanpak van de afvalverwerking moest uitwerken. Zolang er geen concrete initiatieven zijn, zal elke intercommunale zijn eigen weg gaan volgen. De VLAR zou een mogelijkheid zijn om de samenwerking te concretiseren.

De Gemeenschapsminister herhaalt dat de overheid aan de VLAR geen voorkeursbehandeling geeft en ook aan de maatschappij geen verplichtingen kan opleggen. De VLAR is volkomen vrij te onderhandelen, zowel met OVAM als met intercommunales over het opzetten van projecten. De VLAR bevindt zich in een marktpositie, samen met andere bedrijven in de sector.

De Gemeenschapsminister is verder van oordeel dat voor een gecoördineerde aanpak van de afvalverwerking, het misschien wel nuttig kan zijn dat er één maatschappij is, die een preferentiële positie inneemt, maar dit is eigenlijk niet te verkiezen, omdat er geen controlemogelijkheid op de VLAR is. Die controlemogelijkheid is zeker nodig, mocht deze maatschappij een door de overheid gewaarborgde monopoliepositie op de markt van de afvalverwerking krijgen.

In verband met de VLAR zegt een lid nog dat zulke initiatieven een duidelijk commerciële inslag hebben. De VLAR zal dus winst moeten maken met het verwerken van afval. Dit is echter in tegenspraak met de preventie. Het voorkomen van afval door bijvoorbeeld het verplicht maken van een statiegeldsysteem, is volgens dit lid veel effectiever. Daarom moet de overheid in zulke preventiepolitiek een grotere inbreng hebben.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat de afvalproblematiek niet theoretisch mag worden aangepakt. Zo kan men niet van vandaag op morgen alle verbrandingsinstallaties of stortplaatsen sluiten en er van uitgaan dat alles onmiddellijk kan worden opgelost door recyclage en voorkoming. Er moet een gecoördineerde politiek worden gevoerd waarbij afval-

verbranding of storten, recyclage en voorkoming in één geheel worden gezien. Hoe dan ook is het recycleren beter dan het verbranden. De preventie is dan weer een samenspel van maatregelen : een strenger vergunningsbeleid, heffingen, duurder maken van storten (op het niveau van de Bondsrepubliek) en het afsluiten van convenanten.

Convenanten

In zijn beleidsbrief kondigt de Gemeenschapsminister aan dat de regeling van de convenanten met het bedrijfsleven zal worden opgenomen in een nieuw decreet op de afvalstoffen. Hij stelt voor de opvolging van de convenanten toe te vertrouwen aan de paritaire overlegorganen. Volgens een lid zijn de paritaire comités niet de geschikte instrumenten om de milieuafspraken te controleren. De spreker stelt verder nog dat met het veralgemenen van convenanten er mogelijk een parallel systeem van vergunningen zal ontstaan, naast de wettelijk bepaalde vergunningen.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat deze zaak moet worden gezien in het breder kader van het nieuwe afvalstoffendecreet. Dit decreet is afgewerkt op het niveau van OVAM en de Commissie **Bocken**. Een belangrijke nieuwe opvatting die er in verwerkt zal zijn is dat de bedrijven zelf een grote verantwoordelijkheid moeten krijgen in het milieubeheer. Zij zouden moeten leren inzien dat het ook in hun eigen economisch belang is dat het milieu door hun bedrijvigheid geen schade wordt aangericht. De convenanten spelen daarbij een belangrijke rol.

De Gemeenschapsminister wijst er op dat het in het verleden maar al te dikwijls zo was dat vakbonden en patroons samen tegen milieubescherpende maatregelen ingingen. In de nieuwe filosofie, waarbij de bedrijven op hun verantwoordelijkheid worden gewezen, zal het paritair overleg een belangrijke rol spelen in het uitwerken van concrete milieumaatregelen op bedrijfsvlak. De Gemeenschapsminister geeft als voorbeeld de problematiek van Prayon-Rupel, waar zowel aan de bedrijfsleiding als aan de vakbond werd duidelijk gemaakt dat het storten van gipsafval op een bepaald ogenblik onherroepelijk verboden zal zijn en dat het bedrijf, zo het wil overleven, een oplossing zal moeten uitwerken binnen een redelijke termijn.

De Gemeenschapsminister verklaart verder nog dat het hoegenaamd niet de bedoeling is dat er door de convenanten een parallel vergunningenstelsel zou ontstaan. De filosofie van de wetgeving is dat er normen zijn, die door de industrie moeten worden gerespecteerd. Wanneer dat niet gebeurt, dan kan na een klacht de rechter ingrijpen. De bedoeling van convenanten is nu om een zekere timing in te bouwen, waarbinnen aan de bedrijven de tijd wordt gegeven waarbinnen om aan de norm te voldoen. In feite is een convenant dus een saneringsovereenkomst tussen de overheid en het bedrijfsleven.

Waterkwaliteit

De waterkwaliteitsdoelstellingen voor de waterlopen, die in 1987 werden vastgesteld blijven nog steeds van kracht. Volgens een spreker volstaan deze echter niet voor een aantal rivieren. Zullen de waterkwaliteitsdoelstellingen in de nabije toekomst nog worden aangepast ?

De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat er meer bepaald voor de Dender wordt gepleit voor een verandering van de kwaliteitsdoelstellingen. De Dender is inderdaad een

problematische waterloop, maar dat ligt voor een groot deel aan het feit dat dit vooral een regenrivier is, waardoor het zeer moeilijk is een structurele sanering uit te werken. Er is voor de Dender slechts één echte oplossing en dat is het verbieden van alle lozingen, zowel van de industrie als van de landbouw.

Het lid herinnert verder ook nog aan het **grondwaterprobleem** in West-Vlaanderen, doordat massaal sokkelwater wordt opgepompt door de textielindustrie. Blijkbaar is er voor dit jaar hier nog geen heffing voorzien. Wanneer zal dit urgente probleem eindelijk worden aangepakt ? In dit verband herinnert het lid er aan dat er reeds in 1984 is beslist om een grondwatermeetnet in te richten. Is dit inmiddels gerealiseerd ?

De Gemeenschapsminister antwoordt inzake dit probleem dat een specifieke heffing op het oppompen van grondwater wellicht vanaf 1993 mogelijk zal zijn.

Wat verder de waterkwaliteit nog aangaat, herinnert een lid aan de besluiten van de Noordzeekonferentie. Er werd overeengekomen dat een reeks gevaarlijke stoffen niet meer zouden mogen geloosd worden. Wat zal de Gemeenschapsminister tegen het lozen van deze zwarte lijststoffen ondernemen, zodat de doelstellingen van de Noordzeekonferentie zouden worden bereikt ? Volgens het ontwerp van VLAREM II zouden die stoffen nog kunnen worden geloosd. Dit legt een hypotheek op het bereiken van de doelstellingen. Het lid is van oordeel dat er een verstrenging van het vergunningenbeleid moet komen. Zal er een emissie-gericht vergunningenbeleid worden uitgewerkt ?

De Gemeenschapsminister is van oordeel dat de normering zeker moet verstrengd worden. Maar men moet realistisch zijn. Dit gaat niet van vandaag op morgen. In de beleidsbrief wordt het voornemen geschetst om de toevoer van 36 prioritaire gevaarlijke stoffen en van nutriënten via de rivieren naar de Noordzee, tegen 1995 drastisch te verminderen. Dit zal gebeuren via normering, herziening van de lozingsvergunningen en waterzuivering.

Waterzuivering

Wat de waterzuivering betreft, vraagt een lid zich af of het bekkenbeleid, zoals het tot nu toe werd toegepast, de aangepaste methode is om tot een sanering aan de bron te komen. Het is ook de vraag of de opeenvolgende investeringsprogramma's van Aquafin aan dit bekkenbeleid beantwoorden. In elk geval zouden die programma's moeten worden geëvalueerd. Er zou moeten nagegaan worden of de resultaatsverbintenis wordt nagekomen. Ook in de Vlaamse Raad moet dit debat worden gevoerd. Het lid is van oordeel dat in de toekomst het investeringsprogramma van Aquafin ook in de Raad moet worden besproken.

In dit kader vraagt hij wat de rol van de bekkencomités is. Hun werking zal worden herzien. Hoe zal dit gebeuren en tegen welke datum ? In elk geval moeten die comités maximaal worden ingeschakeld om het bekkenbeleid te doen slagen. Ze kunnen een grote rol spelen bij de sensibilisering.

Nog enkele sprekers zijn van oordeel dat de uitvoering van het Aquafin-investeringsprogramma van nabij moet worden opgevolgd.

Een lid vraagt of er nog iets kan worden gewijzigd aan het rollend investeringsprogramma 1993-1997 van Aquafin, of staat dit programma volledig vast ?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat het statuut van de bekkencomités momenteel ter discussie staat. Mogelijk wordt het gewijzigd.

De uitvoering van de investeringsprogramma's van Aquafin wordt na drie jaar geëvalueerd. Op dit ogenblik wordt met Aquafin onderhandeld of dit niet kan vervroegd worden. Hiervoor moet de overeenkomst echter worden gewijzigd. Een akkoord tussen de twee contracterende partijen is dus nodig.

Het rollend programma 1993-1997 kan hier en daar nog enkele correcties krijgen. Gesprekken hierover met Aquafin zijn aan de gang. Opdracht wordt gegeven om volgens bepaalde prioriteiten de investeringen toe te wijzen. Deze prioriteiten zijn de bekkens van Ijzer, Nete, Dijle, Demer en Dender, de drinkwaterwinningsgebieden en hetgeen in de AWP-planning is opgenomen.

Het goedgekeurde investeringsprogramma wordt door de Gemeenschapsminister ter beschikking van de Commissie gesteld. Het ligt ter inzage in het Secretariaat van de Vlaamse Raad.

Een volgende spreker vraagt wat de houding van de Executieve is tegenover de opmerkingen van de Europese Commissie over de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Aquafin.

De Gemeenschapsminister zegt dat deze opmerkingen nog niet officieel bij de Vlaamse Executieve zijn toegekomen. Er wordt een overlegd antwoord aan de Europese Commissie voorbereid samen met de nationale regering.

Rioleringen

Een blijvend probleem is volgens een lid, dat van de aanleg van niet-prioritaire rioleringen in afgelegen wijken. Kunnen overschotten in het MINA-fonds niet aangewend worden voor steun aan de gemeenten voor de aanleg van rioleringen in die probleemwijken ?

De Gemeenschapsminister verklaart dat hij bij de begrotingsonderhandelingen heeft voorgesteld 400 miljoen frank vrij te maken voor de aanleg van niet-prioritaire rioleringen. Normaal is dit een opdracht voor het Investeringsfonds en de Executieve was dan ook niet bereid om een tweede subsidieringscircuit, meer speciaal voor de aanleg van rioleringen, voor de gemeenten op te zetten.

Verder legt de Gemeenschapsminister uit dat het overschot van 1,6 miljard frank in de begroting van het MINA-fonds niet echt als een ruime reserve kan worden beschouwd. In de komende jaren zullen er immers nog zeer grote investeringen nodig zijn, waar dit overschot zeker voor zal kunnen worden benut.

De Gemeenschapsminister besluit dat er in de komende periode zeker nog enkele zwakke punten in het rioleringsstelsel zullen blijven bestaan, waarvoor niet onmiddellijk geld zal te vinden zijn.

Heffingen afvalwater

Een lid pleit voor het inbouwen van een sociale correctie in de heffing op het afvalwater. Nu niet langer de grootte van het gezin in rekening wordt gebracht, maar het waterverbruik, volgens de gegevens die de watervoorzieningsmaatschappijen verstrekken, ontbreekt die sociale correctie. Kan er geen koppeling worden gemaakt tussen waterverbruik en samenstelling van het gezin ? Nog andere leden vragen een

sociale correctie, die rekening houdt met de gezinssamenstelling.

Een lid vraagt ook of er niet te veel fouten zijn gemaakt in de administratie bij de berekening van de heffingen van het afgelopen jaar.

De Gemeenschapsminister zegt dat er ongeveer 65000 klachten zijn binnengekomen over deze heffingen. Daarvan hadden er 4000 specifiek betrekking op gegevens in verband met de grootte van het gezin.

Het is gebleken dat het moeilijk is om alle gegevens correct te verzamelen. Er zijn twee adressenbestanden die elkaar doorkruisen, en die niet noodzakelijk dezelfde gegevens bevatten : de abonnees van de watervoorzieningsmaatschappijen en de gezinshoofden. De watervoorzieningsmaatschappijen zouden volgens de Gemeenschapsminister een ernstige poging moeten ondernemen om de juiste gegevens in verband met waterverbruik en samenstelling van het gezin te verzamelen en ter beschikking te stellen.

Er worden wel degelijk sociale correcties toegepast, voor de kleinverbruikers. Het nieuwe systeem bestaat uit het trapsgewijs verlagen van het omslagcoëfficiënt in de berekeningsformule. De nieuwe formule is volgens de Gemeenschapsminister voordeliger voor de gezinnen, dan de vroegere regeling. Ter staving hiervan worden enkele berekeningen ter beschikking van de Commissie gesteld. Ze worden als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Het idee van een getrapte heffing waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen klein- en grootverbruikers, beantwoordt bovendien aan een dubbel doel. Enerzijds maakt het sociale correcties naar de gezinnen mogelijk. Anderzijds moeten heffingen ook worden gezien in het kader van een ontmoedigingsbeleid. Ze moeten voldoende hoog zijn om de industrie tot zelfzuivering aan te zetten. Het is daarbij niet ondenkbaar dat de bedrijven de meerkosten zullen afwentelen op de gebruiker. De Gemeenschapsminister is echter van oordeel dat dit slechts binnen de limieten van de vrije markt kan gebeuren. Dit effect zal dus eerder beperkt zijn.

Watervoorziening

Een lid vraagt wat het standpunt van de Executieve is tegenover de plannen van Electrabel in de sector van de watervoorziening. Wat als gemeenten zich hierbij willen aansluiten ? Een mogelijke kostprijsverlaging kan hier een belangrijk element van de discussie zijn.

De Gemeenschapsminister verklaart dat het toezicht op de gemeenten in deze materie een aangelegenheid is die onder de bevoegdheid van zijn collega van binnenlandse aangelegenheden valt. Over de drinkwatervoorziening stelt het regeerakkoord dat hier het publiek karakter moet gewaarwaard blijven en dat de Vlaamse verankering moet worden gegarandeerd. De vraag is wat publiek karakter precies betekent. Hoe groot moet de overheidsinbreng dan zijn ? Hierover bestaat nog discussie. In elk geval mag het niet zo zijn dat de privé-sector een veto-recht of blokeringsminderheid zou krijgen, zoals dat in de electriciteitssector het geval is. Onderhandelingen om tot een overeenkomst te komen met de privé-sector, zullen door de overheid op deze basis worden gevoerd.

Luchtverontreiniging

Een spreker merkt op dat het plan om een meetnet van de luchtverontreiniging te laten uitbouwen door de VMM,

het bestaande **meetnet** van het IHE doorkruist. Zullen er hier geen onnodige overlappingsen zijn ?

Wordt er verder nog gedacht aan het instellen van heffingen op de luchtverontreiniging ?

Het opzetten van een meetnet van de luchtverontreiniging is inderdaad een opdracht voor de VMM, verklaart de Gemeenschapsminister. De installaties van het IHE kunnen hier echter worden bij ingeschakeld, door het afsluiten van een overeenkomst tussen VMM en IHE.

De VMM heeft verder een onderzoeksopdracht gekregen om na te gaan op welke manier een heffingsstelsel voor de luchtverontreiniging kan worden uitgewerkt.

Mestproblematiek

Wat de mestproblematiek betreft, herinnert een lid er aan dat de Commissie voor Leefmilieu voorstander was van een getrapte heffing. De Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek moest hier een systeem voor uitwerken. Is dit inmiddels gebeurd ? De filosofie van het mestdecreet was dat de grote bio-industrieën zouden worden aangepakt, terwijl de ambachtelijke landbouwers meer sociaal zouden worden begeleid.

Het is voor dit lid ook duidelijk dat de Mestbank het probleem niet oplost. Er moet meer aan mestverwerking worden gedacht. Ook moet de gebiedsgerichte benadering worden herbekeken. Een bijsturing van het mestbeleid dringt zich in deze zin op.

Een lid haakt hierop in door te stellen dat de zeer grote bio-industriële bedrijven in feite werken met kleine boeren die in een soort loonwerkers-verhouding tegenover het grote bedrijf staan. Die kleine boeren werken met kleine stallen en kleine aantallen dieren.

De vorige spreker zegt dat deze toestanden geen reden mogen zijn om de reglementering niet verder te verfijnen. Alle suggesties voor een beter beleid zijn welkom.

Er moet nader worden onderzocht wat er over deze problematiek precies bij de landbouwers leeft, zegt de Gemeenschapsminister. Hij is er van overtuigd dat er in de sector heel wat gezond verstand aanwezig is en dat er daarom vanuit de landbouw zelf interessante suggesties kunnen komen over een aanpassing en correcties van het decreet. Zo worden er voorstellen gedaan over het herzien van de regeling van de uren waarop mest kan worden uitgereden en over de bureneling.

Er stellen zich inderdaad problemen met het operationeel maken van de Mestbank. De kostprijs en het transport liggen moeilijk bij de landbouwers. Er was berekend dat de Mestbank 150 miljoen frank inkomsten per jaar zou hebben. Er is echter slechts 85 à 90 miljoen frank binnengekomen. Daardoor heeft de Mestbank te weinig middelen kunnen genereren. Het is verder ook niet de taak van de overheid om zelf voor de nodige opslagcapaciteit te zorgen. Dit is één van de taken van de Vlaamse Landmaatschappij, die verantwoordelijk is voor de Mestbank.

Het hoofdprobleem is volgens de Gemeenschapsminister dat van de vergunningen. In sommige streken is er een zeer groot mestoverschot. In West-Vlaanderen, waar het probleem zich het scherpst stelt, bedraagt dit overschot 3,8 miljoen ton. Het verplaatsen van overschotten naar gebieden waar er een tekort aan mest is, is slechts een theoretische oplossing, omdat het vervoer grote problemen schept. Het

is zeer moeilijk dit te organiseren. Verwerking van de mest, tot enkel droge stof overblijft is een onderdeel van de oplossing. Daarnaast is er dus vooral nood aan een vergunningsbeleid. Door de vergunningen te beperken, wordt ook de mestproductie beperkt.

De Gemeenschapsminister heeft wat de vergunningen aangaat bepaalde gemeenten in West-Vlaanderen er reeds van verwittigd dat het geen zin heeft om systematisch beroep aan te tekenen tegen provinciale beslissingen die vergunningen weigeren. De Gemeenschapsminister zal op deze beroepen niet ingaan, omdat precies het aantal vergunningen in West-Vlaanderen dringend moet worden beperkt.

Wat de mestverwerking betreft kondigt de Gemeenschapsminister aan dat er een studiesyndicaat is opgericht met de provincie West-Vlaanderen, de Vlaamse Milieuholding en de Vlaamse Landmaatschappij. Ook de belangenorganisaties van de landbouw, waar er blijkbaar geleidelijk meer interesse voor mestverwerking aan het groeien is, zouden hierin kunnen worden opgenomen. Verwacht wordt dat dit studiesyndicaat een initiatief zal nemen. In elk geval is het zo dat er inzake mestverwerking veel te laat begonnen is. Dit had tien jaar geleden al moeten gebeuren .

De Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek stemde in met het invoeren van een getrapte heffing. Voorlopig zijn er slechts twee trappen voorzien, maar het is de bedoeling dit in een volgend stadium verder te verfijnen.

Ook zal het nodig zijn een bemestingsnorm per gebied uit te werken. Niet elke bodem verdraagt evenveel bemesting. Daarvoor is echter een bodeminventaris van Vlaanderen nodig. Deze bestaat vooralsnog niet.

Een lid stelt vast dat de Gemeenschapsminister zich voor het bepalen van de mestoverschotten laat leiden door een studie die gebaseerd is op cijfers van 1988. Zijn er geen recentere cijfers beschikbaar, meer bepaald afkomstig van de Mestbank ?

De Gemeenschapsminister verklaart dat de studie van Vanacker van 1990 de meest ruime studie is die er tot op heden bestaat. Er zijn geen recentere gegevens die even adequaat zijn. Ook de VLM heeft geen opmerkingen gemaakt over het gebruik van deze cijfers als basis van het uitwerken van het mestbeleid. Het is niet zeker dat de cijfergegevens uit de aangiften betrouwbaarder of vollediger zijn.

In elk geval schetst deze studie zeer goed de probleemsituatie. Bijvoorbeeld voor West-Vlaanderen zou men op basis van de aangiften een mestoverschot van 1,8 miljoen ton hebben. De becijfering van de Provincie komt echter op 3,8 miljoen ton, en dan wordt nog gesteld dat dit een onderschatting is.

Terzijde zegt de Gemeenschapsminister dat in de toekomst, als zou blijken dat aangiften foutief zijn, de vergunningen van de bedrijven als sanctie zullen worden ingetrokken. Slechts zulke verregaande maatregelen zullen de manifeste fraude kunnen ongedaan maken. Op dit ogenblik zijn de toegepaste sancties blijkbaar niet effectief genoeg.

Een lid vraagt in het kader van het mestbeleid nog of het geoorloofd is dat slib van waterzuiveringsinstallaties wordt aangewend als meststof. Soms gaat het om slib dat met zware metalen is besmet.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat hier de EG-richtlijn moet worden gevolgd. Deze richtlijn wordt voor een stuk in de normen van VLAREM II opgenomen. Een volle-

dig verbod zou echter in tegenspraak zijn met de optie voor hergebruik van het slib. Een beperking van het gebruik van zuiveringslib in kwetsbare gebieden dringt zich wel op.

Natuurbeleid en groenaankopen

Over het aankopen van groene ruimten door de overheid, stelt een lid vast dat er blijkbaar landbouwgebied wordt aangekocht. Waarom worden er niet prioritair bossen en natuurgebieden gekocht ? Als voorbeeld wordt de gemeente Balen gegeven, waar landbouwgebied zou aangekocht zijn door het Gewest. Het lid merkt hierbij op dat de landbouw essentieel is voor het behoud van de open ruimte. De overheid zou hiermee rekening moeten houden.

Een ander lid vraagt in dit verband hoe de Gemeenschapsminister de realisatie van de groene hoofdstructuur zal aanpakken.

Een volgende spreker stelt dat het niet veel zin heeft als het gewest bossen en natuurgebieden aan zou kopen van andere openbare besturen. Zulke operaties moeten vermeden worden.

Daarop wordt gerepliceerd dat bijvoorbeeld de Stad Gent een deel van haar groen patrimonium aan het Gewest te koop wil aanbieden. Als het Gewest niet wil kopen, zullen deze bossen en groene ruimten misschien openbaar worden verkocht en in handen komen van particulieren.

Over deze problematiek heeft een lid nog de bemerking dat het aankopen van bossen en natuurgebieden met zich mee brengt dat er voor het Gewest meer beheerskosten zullen komen. Is het niet beter dat dit geld wordt gebruikt voor het beter beheer van openbare en privé-bossen ?

Een volgende spreker vraagt welke prioriteiten er zijn bij de groenaankopen van het gewest. Is er hier overleg met het departement van ruimtelijke ordening ?

Over het aankopen van landbouwgrond door het Gewest, met de bedoeling dit als natuurgebied in te richten, stelt de Gemeenschapsminister, dat men dit niet a priori mag afwijzen. Het is een internationaal fenomeen dat de landbouw in Europa achteruitgaat. De vraag die daarbij moet worden gesteld is : wat is in de toekomst de functie van de landbouw ? De Gemeenschapsminister is van oordeel dat er voor de landbouw zeker nog een taak is weggelegd in het beheer van de open ruimte.

Los van deze bemerking, stelt de Gemeenschapsminister dat wat aankopen betreft er wel degelijk criteria gelden. In eerste instantie komen natuurreservaten, zeldzame biotopen en mogelijke bedreigde gebieden in aanmerking om aangekocht te worden. Het is mogelijk dat landbouwgronden worden aangekocht, als dit noodzakelijk is voor de inrichting van een kerngebied binnen de Groene Hoofdstructuur. Het specifieke voorbeeld van Balen moet nader worden onderzocht.

De mogelijkheid tot aankopen hangt verder nog af van de prijs die moet worden betaald. Het is duidelijk dat bijvoorbeeld het aankopen van de Zwinbosjes, hoe wenselijk ook, niet mogelijk is binnen de budgettaire mogelijkheden. Soms hangt het ook van toevallige factoren af, zoals bijvoorbeeld het overlijden van een eigenaar.

Voor het realiseren van de Groene Hoofdstructuur wordt door de administratie een aankoopprogramma opgesteld. Dit is echter slechts een onderdeel van de eigenlijke realisatie.

Die moet gepaard gaan met het scheppen van een decretaal kader. Een ontwerp van decreet dat de Groene **Hoofdstructuur** concretiseert zal worden uitgewerkt. Vanzelfsprekend is hier ook een aspect van de wijziging van de gewestplannen aan verbonden. Dit zal moeten gebeuren in nauwe samenwerking met het departement ruimtelijke ordening. Maar ook dit is nog niet geconcretiseerd.

In elk geval is het zo dat er nu criteria gelden voor het aankoopbeleid van het Gewest. Deze criteria moeten worden gesitueerd in de realisatie van de toekomstige Groene **Hoofdstructuur**.

De Gemeenschapsminister is er verder tegenstander van dat het Gewest systematisch bossen en natuurgebieden van ondergeschikte besturen zou overkopen. Dit zouden louter budgettaire operaties zijn. Zulke aankopen zijn zeker geen prioritaire bekommernis. Als openbare besturen mochten beslissen om hun groen patrimonium openbaar te verkopen, dan zal de hogere overheid hiervoor geen toelating geven.

Een lid stelt vast dat de Gemeenschapsminister een minimale bebossing van 20 procent van de totale oppervlakte als na te streven norm hanteert. Dit is een positieve evolutie. Hoe zal er concreet overgegaan worden tot herbebossing ? Hoe worden de kredieten voorzien in het MINA-fonds gebruikt ?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat de norm van 20 procent bebossing een streefdoel op lange termijn is. Tegen volgend jaar zal een planning worden uitgewerkt, waarin concreet zal worden nagegaan, op welke manier deze norm kan worden bereikt.

Voor bosuitbreiding zijn er kredieten opgenomen in de investeringsuitgaven van het MINA-fonds (205 miljoen vastleggingskrediet en 15 miljoen ordonanceringskrediet). In de uitgavenbegroting is een ordonanceringskrediet van 100 miljoen voor investeringsuitgaven. Het is de bedoeling dat alle kredieten voor bosuitbreiding in het MINA-fonds zouden worden samengebracht.

MINA-fonds

Over het MINA-fonds zegt een lid dat parlementaire controle op de werking van het Fonds nodig is en bovendien vastgelegd in het decreet. Er zou een ingrijpend debat moeten worden gevoerd over het gebruik van de beschikbare middelen in het Fonds.

Een ander lid is in dit verband van oordeel dat de burger geen zicht heeft op het geheel van de heffingen en op wat er met dit geld zal gebeuren voor de milieusanering.

De Gemeenschapsminister verklaart dat er een rapport van inkomsten en uitgaven van het Fonds zal worden opgesteld, dat dan aan de Vlaamse Raad ter bespreking zal worden voorgelegd. De Gemeenschapsminister stelt voor om deze bespreking te voeren in aanwezigheid van vertegenwoordigers van OVAM, de VMM en de Inspectie van Financiën. Aan de Inspectie zal worden gevraagd er een nota over op te stellen.

Ter gelegenheid van deze bespreking kan nader worden ingegaan op de diverse inkomsten uit heffingen, uit de dotatie en uit overgedragen saldi. Ook kan men dan ook de verbin-tenissen met de Vlaamse Milieuholding, Aquafin en dergelijke nader onderzoeken.

Een lid vraagt wat de rubriek „diverse ontvangsten” (1,270 miljard frank) precies inhoudt.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat het hier gaat om het vrijgegeven saldo voor 1990 en saldi van vroegere begrotingsjaren.

MINA-Raad

De MINA-raad heeft een budget van 30 miljoen frank voor zijn werking. Een lid vraagt hoe dit zal worden besteed en of er al personeel is aangeworven.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat voor de aanwerving van het personeel de examens aan de gang zijn. De examens voor niveau 1 zijn afgerond, die voor de andere niveaus zijn van start gegaan. Voorlopig is er nog een huisvestingsprobleem, dat op dit ogenblik door het ter beschikking stellen van ruimte in het kabinet wordt opgelost. In elk geval wordt de MINA-raad dra volledig operationeel.

Herstructurering van de administratie

Meerdere leden wensen te vernemen hoever het staat met de herstructurering van de administratie ? Welke veranderingen zijn er doorgevoerd ? Er zou een verschuiving van de middelen zijn van de sector ruilverkavelingen naar de milieuinspectie. Een lid vraagt hierover nadere bijzonderheden.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat er een grote inspanning wordt gedaan om de dienst Milieu-inspectie verder uit te bouwen. De dienst krijgt meer middelen (zoals dienstwagens) en personeel. Ook wordt er versneld werk gemaakt van de informatisering van de administratie van de vergunningen.

Het is de bedoeling om tot inspectieteams te komen die per sector zullen gespecialiseerd zijn. Op dit ogenblik wordt met multifunctionele regionale ploegen gewerkt. Het oprichten van gespecialiseerde teams vraagt echter enige tijd. Het zal dan ook geleidelijk worden georganiseerd.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt verder dat er inderdaad 50 miljoen frank is afgenomen van basisallocatie 610373, bestemd voor een betere integratie van de landbouw in de landinrichting. De projecten die hiermee worden gesubsidieerd staan echter nog maar in hun kinderschoenen. Er zijn er voorlopig slechts drie, zodat hier geld kon worden vrijgemaakt ten voordele van de Milieu-inspectie. Ook wordt er 85 miljoen frank gehaald uit de investeringskredieten voor de onbevaarbare waterlopen (basisallocatie 632073) ten voordele van de Milieu-inspectie. De Gemeenschapsminister stelt dat dit nodig was omdat hij verplicht was de meeruitgaven binnen zijn departement uit de eigen begroting te putten. Vermits de landinrichting deel uitmaakt van zijn bevoegdheid, kon hij middelen uit deze sector vrijmaken.

Een lid vraagt wat er zal worden gedaan aan de onderbezetting op het bestuur van het Natuurbehoud. Zal de oprichting van een regie hier verbetering brengen ?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat dit bestuur inderdaad zeer onderbezet is. Dat ligt voor een groot deel aan het feit dat het departement is samengevoegd met de zeer grote administratie van Openbare Werken, die vanuit het verleden een bevoorrechte positie had verworven. Daardoor zijn de diensten voor natuurbehoud stiefmoederlijk behandeld geweest. Dit moet nu worden bijgestuurd.

Aan de administratie is gevraagd hoe dit probleem kan worden opgelost. Voor het beheer van bepaalde patrimonien suggereerde de administratie zelf een regie op te richten. Er wordt nu onderzocht of dit budgettair mogelijk is en of dit kan worden ingepast in het globale personeelsbeleid.

Een regie heeft volgens de Gemeenschapsminister een aantal voordelen, zoals de mogelijkheid eigen inkomsten voort te brengen.

Gemeentelijk milieubeleid

Een lid is van oordeel dat de milieu-inspectie van het Gewest zou moeten samenwerken met de gemeentelijke milieudiensten.

Een ander lid stelt dat het nodig is dat vanuit het parlement meer signalen naar de plaatselijke besturen worden gegeven, zodat een gemeentelijk milieubeleid van de grond komt.

Over het gemeentelijke milieubeleid kan volgens de Gemeenschapsminister worden gesteld dat het mogelijk is dat gemeenten meer bevoegdheden zouden kunnen krijgen, maar dat het toch wel opvalt dat sommige gemeenten zeer tolerant zijn tegenover bepaalde milieu-overtredingen. De Gemeenschapsminister is voor het overige wel van oordeel dat de gemeente het best geplaatst is om de bevolking te sensibiliseren. Keerzijde van de medaille is dat het directe contact met de bevolking ook negatieve beïnvloeding mogelijk maakt. De hogere overheid moet dus nauw blijven toezien op het gemeentelijk milieubeleid.

III. STEMMING

Bij de indicatieve stemming worden de aan de Commissie toegewezen artikelen van het ontwerp van decreet, alsmede de toegewezen secties van de begrotingstabel aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

De conformiteit tussen de administratieve begroting en de algemene uitgavenbegroting wordt door de Commissie vastgesteld met 8 stemmen tegen 3.

De Verslaggever,

H. BROUNS

De Voorzitter,

M. CAPOEN

BIJLAGE

MILIEUHEFFING OPPERVLAKTEWATEREN 1992 SOCIALE CORRECTIES

A. Probleemstelling

In het ontwerp inzake heffing op de waterverontreiniging is een nieuw systeem van sociale correcties voor de kleinverbruikers toegepast.

Dit systeem vervangt het bij de heffing 1991 gehanteerde systeem :

- vermindering van het gefactureerd waterverbruik met 30 m³ per gezin ;
- een vermindering van de heffing met 250 frank per kind vanaf het derde kind.

Het nieuwe systeem bestaat uit het trapsgewijs verlagen van het omslagcoëfficiënt 0,025 (via de Ks factor) in de berekeningsformule.

$$N = 0,025 \times Q_w \times K_s$$

B. Financieel impact

Vergelijking van het vroegere systeem met het nieuwe geeft volgend beeld :

Qw in m ³	Heffing 1991 inclusief af- trek van 30 m ³	Heffing 1992 Ks	
≤ 50	300	0,2	300
51-100	315-1050	0,4	306-600
101-150	1065-1800	0,6	909-1350
151-200	1815-2250	0,7	1585-2100
201-300	2565-4050	0,85	2562-3825
301-400	4065-5550	0,90	4063-5400
401-500	5565-7050	0,95	5714-7125

Voor gezinnen betekent dit :

Gebruik van 30 m³ / persoon jaar

			1991	1992
2 personen	60 m ³	450	360	(- 90)
3 personen	90 m ³	900	540	(- 360)
4 personen	120 m ³	1 350	1.080	(- 270)
5 personen	150 m ³	1.800	1.350	
		- 250		(- 200)
		1.550		
6 personen	180 m ³	2.250	1.890	
		- 500		(+ 140)
		1.750		
7 personen	210 m ³	2.700	2.677	
		- 750		(+ 727)
		1.950		

Gebruik van 50 m³ persoon jaar

2 personen	100 m ³	1.050	600	(- 450)
3 personen			1.350	(- 450)
4 personen	200 m ³	2.550	2.100	(- 450)
5 personen			3.187	(+ 137)
		- 250		
		3.050		
6 personen	300 m ³	4.050	3.825	(+ 275)
		- 500		
		3.550		
7 personen	350 m ³	4.800	5.250	(+ 1.200)
		- 750		
		4.050		

De lineaire stijging inzake waterverbruik per gezinslid is zeker niet realistisch. Daarom wordt hierna aangenomen dat kinderen slechts 30 m³ verbruiken.

Gebruik van 50 m³ / volwassene en 30 m³ / kind

2 personen	100 m ³	1.050	600	(- 450)
3 personen	130 m ³	1.500	1.170	(- 330)
4 personen	160 m ³	1.950	1.680	(- 270)
5 personen	190 m ³	2.400	1.995	(- 155)
		- 250		
		2.150		
6 personen	220 m ³	2.850	2.805	(+ 455)
		- 500		
		2.350		
7 personen	250 m ³	3.300	3.187	(+ 637)
		- 750		
		2.550		

BESLUIT

- Tot en met 3 kinderen betaalt een doorsnee gezin minder dan in 1991.
- er wordt geen enkele aftrek of ontheffing toegekend waardoor geen voorgaanden meer worden geschapen ten aanzien van allerlei groepen en instellingen die — allicht terecht vanuit hun standpunt — om vrijstelling of verminderd tarief vragen (gezinnen, gehandicapten, gepensioneerden, oorlogsinvaliden, wezen, scholen, ziekenhuizen, revalidatiecentra, OCMW's, psychiatrische instellingen, enz . . .) ;
- de sensibiliserende rol van de milieuheffing (rationeel waterverbruik) wordt gevrijwaard ;
- voor meergezinswoningen wordt een aangepaste regeling ingeschreven waarbij de heffing per wooneenheid wordt berekend ;
- de budgettaire overslag wordt begroot op 250 miljoen in min.